

Projekt EU »Brezmejnost«

Film »Borderliner«

Po včerajšnji premieri bosta danes in jutri ob 20. uri ponovitvi v celovški Messehalle. Na ogled glasbeno-gledališkega filmskega projekta vabi Slovenska prosvetna zveza kot vodilni partner skupaj s partnerji v Sloveniji (občina Ravne in Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti).

Celovec Film in celoten glasbeno-gledališki filmski projekt je tretji del bilateralnega kulturnega projekta »Grenzenlos-Brezmejnost«, ki ga finančno podpira EU v okviru Operativnega programa Slovenija-Avstrija 2007-2013. SPZ v Celovcu je vodilni partner projekta skupaj s slovenskima partnerjema občino Ravne na Koroškem in JSKD RS.

Vsebinsko si je projekt zamislil in ga vodi Bernd Liepold-Mosser, igrajo Aleksander Tolmaier, Katarina Hartmann in Mihi Krištof, medijsko in organizacijsko pa projekt vodita Alina Zeichen in Samo Lampichler. Za film so posneli šest zapuščenih obmejnih postaj med Avstrijo in Slovenijo, to so prizorišča filma z epizodami po 12 minut (skupno 73 min), ki pripovedujejo o ljudeh, ki prestopajo meje, zunanje in tudi notranje,

pripoveduje Alina Zeichen. Film pripoveduje šest majhnih dram, v katerih gre za meje sporazumevanja in omejitve v življenju

Edinstveno je, da bo film, preden ga bodo predvajali v kinodvoranah, doživel premiero na odru v dopolnitvi z glasbo in gledališčem. Pop glasba, opera, gledališče in igra se dopolnjujejo v eno samo umetnino, ki se loteva vprašanja meja in prestopanja le-teh.

Po včerajšnji premieri bosta danes 23. 3. in jutri 24. 3. ob 20. uri ponovitvi v celovški Messehalle 11.

Nadalje bodo še predstave v Sloveniji 28. 3. ob 20. uri v mali dvorani Skladovnica v Ljubljani, Beethovnova 5, 30. 3. ob 20. uri v Kulturnem centru Ravne na Koroškem, Gledališka pot 1 ter 31. marca ob 20. uri v Narodnem domu v Mežici, Trg 4. aprila 4.

Prizori iz filma »Borderliner«

Šesterica rock-skupine Bališ izžareva glasbeno, z vsebino besedil kakor tudi po zunanjem videzu nezamenljivost in dinamičnost. FOTO: BS

Vedno »vse na nov«

»Bališ« je poetično puntarske globine rocka obogatil še za obirščino

Medtem ko je slavist Obirčan Ludvik Karničar obirska narečja znanstveno prerešetal in obelodanil, je rockerska formacija Bališ obirščini vdahnila ter iz nje izluščila še uporniško dušo in jo prelila v glasbene sestavine rocka.

EMANUEL POLANŠEK

Celovec Kje je še več bogastva kakor v jeziku, ki je živa nepretkana vez iz pradavnine z današnjikom? Česar ne kronike, ne ustno izročilo in ne arheološke najdbe niso prenesli iz davnine, se je premeteno poskrilo v nevidnih zankah jezika, ga preželo z nezamenljivim napovom. Le čutom dojemljivo, a vendar nepreslišno odmeva še danes v nas ter skozi nas v jutri. Poskus opisa značajske podobe govornice je le eden zornih kotov, ki se ponuja za približevanje umetniškemu profilu Bališev. Mimogrede – ime si je skupina »izposodila« v zapisih univ. profesorja Ludvika Karničarja, ki jih hudomušno-resno utemeljuje »... da

bi se zapis kar se da približal govornici besedi in bi se na ta način ohranile večja avtentičnost koroške samobitnosti, zlasti pa meje jezikovnega sveta zadnjih še nepofarberbanih Karantancev.«

Predem le naposled tudi še dve besedi o glasbi Bališev, še to: Narečno ime Bališ so si člani skupine medtem nadeli tudi kot (umetniško) družinsko ime.

Recenzorju se je ob izidu druge zgoščenke s predelanimi aranžmaji o novem stilu skupine, ki vsebuje tudi elemente gosppla in bluesa zapisalo takole: »... Bališi so svojevrstno odkritje na glasbeni sceni planeta Zemlja. Rockovsko izpiljeni 'v nulo', jasno sfokusirani in prepričljivo konsistentni v svojem izrazu. Pravi klasiki z osnovami v

rhythm&bluesu in rock'n'rollu, ki znajo razviti pravo adrenalinsko naglico in svojevrstno ozračje mešanice strasti, večnega hrepeneja zlomljenih src in brez-kompromisnega uporništva golih v sedlu. Pravi rockerji boste takoj spoznali, da Bališ brez ovinkov spravijo kožne dlake takoj v pravo erektilno vzbujeno stanje, ki zlepa ne popusti ...«

V soboto, 31. marca, boste Bališi koncertirali v Pliberku ... Marko Stern: Tako je, veselimo se že večera v Kulturnem domu, kjer bomo nastopili

Marko Stern F: EMP

unplugged, se pravi »izštekano«, brez električnih kitar v rahlo milejši verziji. Takšen koncert smo imeli tudi včeraj na Dunaju.

Skorajda vas bi lahko že označili za »oldlejek«, saj rock-skupina Bališ deluje že kar nekaj časa? Marko Stern: Prvo vajo smo imeli 1. aprila leta 2000, torej bo kmalu minilo že 12 let, odkar smo na poti. V tem se je nabralo nešteto

koncertov, posneli smo tri zgoščenke in tudi vrsta nepozabnih spominov se je nakopičila, kot npr. nastop na Prešernovem trgu v Ljubljani lani v okviru festivala z geslom »Dobrodošli doma«.

Kako bi lahko opisali vaš profil? Marko Stern: Na začetku smo igrali najprej izbor iz mednarodno uveljavljenih cover-verzij, vendar vseskozi s svojimi besedili. Razvojna

pot, ki smo jo medtem že prehodili, pa je bila dejansko kar precejšnja. Uspelo nam je kar od začetka uveljaviti in obdržati svoj prepoznavni profil.

Če pogledamo značilnosti vašega sloga, lahko rečemo, da ste prvi ponesli obirsko narečje na odre rock-koncertov? Marko Stern: Začeli smo v čisti obirščini in tudi prvi CD je nastal v tem slogu. Sčasoma

pa smo iz razlogov širše razumljivosti naših besedil našli neko vmesno pot in se v odtokih približali knjižni slovenščini. Določene besede, pojme in karakteristike smo vedno obdržali, ker so tudi del naše podobe.

Tudi beseda Bališ je ena teh značilnosti. Kaj pomeni?

Marko Stern: Besedo sem »ukradel« iz slovarja bratranca Ludvika Karničarja in pomeni doto, ki jo je dobila nevesta oz. jo je dobil hlapec, ki je v novem letu odšel služiti k novemu gospodarju.

Poleg glasbene ste svojo vlogo odigrali tudi na polju prizadevanj koroških Slovencev za njihove pravice?

Marko Stern: Da, resnično lep odmev smo poželi s programom »Und sie singen noch immer«. Z njim smo nastopali po vsej Avstriji, od Dunaja prek Gradca, Celovca in Salzburga do Predarlške. Pred večernimi nastopi smo imeli še dopoldanske na šolah s spremno razstavo o avstrijskih manjšinah in pozitivna odmevnost je bila vsepovsod presenetljiva. Pa

tudi v sodelovanju s skupinami iz vrst večinskega naroda smo bili vedno znova lepo sprejeti.

Dejansko ste predvsem glasbeniki in ni vam mogoče podtkati enoličnega agitatorstva ...

Marko Stern: Mislim, da ne potrebujemo izrazitih transparentov ali podobnega. Ko spregovorimo s pesmijo, je naš politikum, če hočete, jezik. Stopiš pred publiko in zapoješ v svojem jeziku. Ne nazadnje pa ima rock-glasba, ki je nastala tudi iz črnske duhovne glasbe, že v svojem bistvu tudi profil upornosti in prizadevanj za pravičnost.

Veliko uspehov še falangi Bališev na prihodnjih glasbenih cestah in v prizadevanju za drobce lepšega sveta!

Utrinka koncertov ansambla Bališ v Šentvidu (zgoraj) in pri SPD »Trta«.

F: BS

BALIŠ, edini koroški slovenski glasbeni projekt, ki mu je doslej uspelo delovanje na profesionalni ravni. Člani: Dani, Davorin, Izi, Jozelj, Marko in Norbert Bališ.

FOTO: BS

NOVNOS je tretji album s popolno glasbeno preobrazbo šesterice iz trdih v čustvene, sveže, moderne ritme.

BALIŠ v Pliberku koncert Sonderschicht XXL
kda: v soboto, 31. marca, ob 20. uri
kje: Kulturni dom Pliberk
Zgoščenka **NOVNOS** v naših knjigarnah po 15 evrov